

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

การประชุมวิชาการระดับชาติการวิจัยประยุกต์ ประจำปี 2564

National Conference in Applied Research

NCAR NBK

“จิตชีวิตใหม่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลง”

วันศุกร์ที่ 26 มีนาคม 2564 ณ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

ด้านสังคมศาสตร์ ฉบับที่ 4/4

www.northbkk.ac.th

การประชุมวิชาการระดับชาติ “วิถีใหม่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลง” ประจำปี 2564

จัดทำโดย สำนักวิจัย และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ที่ปรึกษา

ผศ.ดร.ประเสริฐ ประวัติรุ่งเรือง อธิการบดี
 ผศ.ดร.สิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการอาวุโส

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.สายหยุด จำปาทอง ผศ.ดร.ทองยศ แก้วมงคล
 ศ.ดร.จรรยา สุวรรณทัต ผศ.ดร.ตระกูล จิตวัฒนากร
 ศ.ดร.มนต์ชัย เทียนทอง ผศ.ดร.เพชรราวลัย ธีระวงษ์พงศ์
 รศ.ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ ผศ.ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย
 รศ.ดร.เสาวณีย์ สีขาบัณฑิต ผศ.ดร.सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล
 รศ.ดร.วิชัย แหวนเพชร อ.นิษรา พงศ์วิงษ์
 ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ

ศ.ดร.จำเนียร จวงตระกูล ผศ.ดร.ผดุง วรรณทอง
 ศ.ดร.พรรณี บัวเล็ก ผศ.ดร.วิวัฒน์ กิตติพิชัย
 ศ.ดร.สมศักดิ์ สามีศรีธรรม ผศ.ดร.สรวงอัยย์ อนันท์วิจักษณ์
 รศ.เรื่อนแก้ว ภัทรานูประวัติ ผศ.ดร.สิทธิชัย ธรรมเสนห์
 รศ.ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์ ผศ.ดร.สุจิตรา สามีศรีธรรม
 รศ.ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง ผศ.ณัฐนันท์ ทองทรัพย์
 รศ.ดร.สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ ผศ.ธนุตร์ เขี่ยมอร่าม
 รศ.ดร.สักรินทร์ อยู่ผ่อง ผศ.รสดา เวชฎาพันธุ์
 รศ.ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์ ดร.ไพโรจน์ พิภพเอกสิทธิ์
 ผศ.ดร.เชษฐิดา กุศลาไสยานนท์ ดร.ธนาชาติ เราประเสริฐ
 ผศ.ดร.เดช ชูจันทร์ ผศ.ดร.ธัญญาทิพย์ พิษิตการคำ
 ผศ.ดร.เสาวลักษณ์ ชายทวีป ดร.ธิปไตย โสติวรรณ
 ผศ.ดร.กิ่งแก้ว เขี่ยมแจ่ม ดร.บุปผา ภิภาพ
 ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ วิเศษ ดร.ประดิษฐ์ สงค์แสงยศ
 ผศ.ดร.ธิดา หน้มนี่ ดร.วรรณสินธ์ สัตยานุวัตร์
 ผศ.ดร.ธีทัต ตรีศิริโชติ ดร.วัชรพงษ์ พินิตอำรง
 ผศ.ดร.วนิดา วาดีเจริญ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านศึกษาศาสตร์

รศ.ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล

รศ.ดร.ดุษฎี โยเหลา

รศ.ดร.ทิวต์ มณีโชติ

รศ.ดร.ธาวุฒิ ปลื้มสำราญ

รศ.ดร.พงศ์ หวดาล

รศ.ดร.มนสิข สิทธิสมบุรณ์

รศ.ดร.วิชัย แหวนเพชร

รศ.ดร.วิภาส ทองสุทธิ

รศ.ดร.สมสรรณุก วงษ์อยู่น้อย

รศ.ดร.สุปราณี ขวัญบุญจันทร์

รศ.ดร.สุรัชย์ สีขาวบัณฑิต

ผศ.ดร.ไพรัช วงษ์ยุทธไกร

ผศ.ดร.ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ

ผศ.ดร.ปัญญา ชีระวิทยเลิศ

ผศ.ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์

ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริบุหงศ์

ผศ.ดร.มนตา ตูลย์เมธาการ

ผศ.ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง

ผศ.ดร.วันชัย ปานจันทร์

ผศ.ดร.วิเชียร พันธุ์เครือบุตร

ผศ.ดร.ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์

ผศ.ดร.สินธะวา คามดิษฐ์

ผศ.ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์

ดร.ธำรง รัตนภรานูเดช

ดร.บุปผา ปลื้มสำราญ

ดร.วราภรณ์ ไตรติลลันนท์

ดร.ศศิรดา แพงไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

ด้านสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ

ศ.ดร.มนต์ชัย เทียนทอง

รศ.ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์

ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ

ผศ.ดร.ตระกุล จิตวัฒนาการ

ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิต

ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ

ผศ.ดร.सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล

ผศ.ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย

ผศ.พรณรงค์ สิงห์สำราญ

ดร. สุภารักษ์ จูตระกูล

ดร.จรัมจิต เกิดบ้านชั้น

ดร.ณัฐภััสสร ธนาบวรพาณิชย์

ดร.ปัญญาวัฒน์ จุฑามาศ

ดร.วิยะดา วรานนท์วินิช

อ.นิษรา พรสุริวงษ์

ด้านศึกษาศาสตร์

รศ.ดร.ภารดี อนันต์นาวิ

ผศ.ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

รศ.ดร.เสาวณีย์ สีขำบัณฑิต

ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม

รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง

ผศ.ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ

ผศ.ดร. กุลจิรา รักษนคร

ดร.ณรงค์ พิมสาร

ผศ.ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง

ดร.ดวงกมล แก้วแดง

ผศ.ดร.เพชรวัลย์ ธีระวณัฐพงศ์

ดร.วิโรจน์ หมื่นเทพ

ผศ.ดร.คำเพชร ภูริปริญญา

ดร.สมนึก การีเวท

ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผศ.สุรเดช บุญลือ

สารอธิการบดี

เรียน ผู้บริหาร คณาจารย์นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ
และผู้เข้าร่วมงานประชุมวิชาการ ระดับชาติทุกท่าน

ผมขอต้อนรับทุกท่านด้วยความยินดี ที่มาร่วมงานการประชุมวิชาการระดับชาติการวิจัยประยุกต์ ประจำปี 2564 ซึ่งเป็นครั้งที่ 3 ในวันนี้

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง ซึ่งได้เปิดดำเนินการเรียนการสอนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 โดยมีการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา และมีภารกิจที่สำคัญ คือ การสอนเพื่อผลิตบัณฑิต ที่มีความรู้คู่คุณธรรม การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยฯ ยังได้ตระหนักถึง สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบัน ทำให้คณะผู้จัดงานได้ปรับเปลี่ยนระบบนำเสนอผลงานทางวิชาการ ผ่านการประชุมทางไกลด้วยการนำเสนอผ่านโปรแกรม Google Meet โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างโอกาส และสร้างเวทีให้กับนักศึกษา คณาจารย์ และนักวิจัย ตลอดจนผู้ที่สนใจจากสถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานวิชาการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และต้องขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วศิน อิงคพัฒนานุกุล วิทยาการพิเศษ ที่ให้เกียรติมาบรรยายพิเศษในหัวข้อ เรื่อง “วิถีชีวิตใหม่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลง” ในวันนี้ด้วย

ผมขอขอบคุณ คณะกรรมการทุกท่านที่ได้ร่วมกันดำเนินงานในการจัดการประชุมในวันนี้ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทุกท่านจะได้รับความรู้อย่างเต็มที่จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในวันนี้

ในโอกาสนี้ ผมขอเปิดงานประชุมวิชาการระดับชาติวิจัยประยุกต์ ครั้งที่ 3 ประจำปี 2564 และขออำนาจพรให้การดำเนินการในครั้งนี้นำมาสู่ความสำเร็จทุกประการครับ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ประเสริฐเรือง)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติการวิจัยประยุกต์ ครั้งที่ 3 ประจำปี 2564

(The 3rd NCAR NBU : National Conference in Applied Research)

“วิถีชีวิตใหม่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลง”

(New Ways of Life in a Society of Changing)

วันศุกร์ที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2564 เวลา 08:00-16:30 น.

- 08:00 –08:45 น. ผู้นำเสนอบทความทางวิชาการ ลงทะเบียนผ่าน Google Form
ผู้ทรงคุณวุฒิ ลงทะเบียน ณ อาคารเรียน 2 ชั้น 1 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต
- 09:00 –09:15 น. พิธีเปิด การประชุมวิชาการระดับชาติการวิจัยประยุกต์ ประจำปี 2564
กล่าวเปิดการประชุมโดย ประธานพิธี อธิการบดี มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ (Facebook Live)
กล่าวรายงานโดย ประธานคณะกรรมการดำเนินงานจัดการประชุมวิชาการ (Facebook Live)
- 09:15 –10:00 น. การบรรยายพิเศษ เรื่อง “วิถีชีวิตใหม่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลง”
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วศิน อิงคพัฒนานกุล (Facebook Live)
- 10:00 –10:15 น. เตรียมการนำเสนอผลงานทางวิชาการ (แยกตามห้องประชุมทางไกล)
- 10:15 –12:00 น. การนำเสนอผลงานทางวิชาการผ่านการประชุมทางไกล ช่วงที่ 1 (Google Meet)
- 12:00 –13:00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13:00 –15:00 น. การนำเสนอผลงานทางวิชาการผ่านการประชุมทางไกล ช่วงที่ 2 (Google Meet)
- 15:00 –15:15 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 15:15 –16:30 น. การนำเสนอผลงานทางวิชาการผ่านการประชุมทางไกล ช่วงที่ 3 (Google Meet)

หมายเหตุ:

เข้าร่วมพิธีเปิด การประชุมวิชาการระดับชาติการวิจัยประยุกต์ ประจำปี 2564 (Facebook Live)

ผู้นำเสนอผลงานทางวิชาการ นำเสนอผลงานผ่านการประชุมทางไกล (โปรแกรม Google Meet)

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ผลงานทางวิชาการ ประจำห้อง ณ อาคารเรียน 2 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

สารบัญ

		หน้า
S0176	พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของผู้สูงอายุ ในตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	1
	สัสดี กำแพงดี ปิยะดา มณีนิล สุทัศน์ รุ่งระวีวรรณ	
S0177	คุณลักษณะและทักษะการสื่อสารของผู้มีอิทธิพล ทางความคิดในการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท	11
	โสภณ พรหมเกษตรินทร์	
S0178	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรองเท้าจากร้าน ของประชากรจังหวัดยะลา	24
	จรีภรณ์ หมาดสตูล อาลีชะ สวาง รุลยูดาห์ ไต่ะแล๊ะ วัชระ ขาวสังข์	
S0179	การขายเสื้อผ้าชุดเดรสแฟชั่นมุสลิม ผ่าน Facebook	38
	รัศมี เจอะอะ ฟารีดา เจ๊ะหะ อามนียะห์ อาลี วัชระ ขาวสังข์	
S0180	แนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หลักสูตร บัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ยะลา	49
	อับดุลเราะห์มาน สาและ มีนา ระเด่นอาหมัด สุกฤษดา พุ่มแก้ว พยอม ตอบประโคน	
S0181	การบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด 19 ของสำนักงาน คลังจังหวัดปัตตานี	60
	อาตีเกาะห์ อาแว สุรีนา ดาเล็งมะ สุนันท์ ดวงแก้ว วัชระ ขาวสังข์ ปิยะดา มณีนิล	
S0182	ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการของสำนักงานชลประทาน ในเขตภาคกลางและภาคตะวันตก	68
	พรพศุทธิ์ ธิติทรัพย์อุดม สมยศ อวเกียรติ सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล	

สารบัญ

			หน้า
S0183	ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์นั่งส่วนบุคคล: กรณีศึกษาผู้บริโภคในอำเภอเมืองจังหวัดปราจีนบุรี	กมลพรรณ จันทร์มณี กัญญาณัฐ ปิ่นเงิน บุษยา ปินตา ไพโรจน์ พิภพเอกสิทธิ์	82
S0184	การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคและปัจจัยสิ่งแวดล้อมและสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าประเภทแฟชั่นในช่องทางออนไลน์ของผู้บริโภคชาวไทยกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย	สุदारัตน์ มลาไวย์ ธิตินันท์ ชาญโกศล	93
S0185	พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	สุภาวดี ศิริวัฒน์ ชัชวูฒิ จันมา พิศมัย จารุจิตติพันธ์	102
S0186	การจัดการองค์ความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้เป็นทุนมนุษย์	อนุรักษ เอกพวงค์ อนันต์ ธรรมชาลย์	112
S0187	ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อรถยนต์นั่งส่วนบุคคล : กรณีศึกษาผู้บริโภคในอำเภอเมืองจังหวัดปราจีนบุรี	กมลพรรณ จันทร์มณี กัญญาณัฐ ปิ่นเงิน บุษยา ปินตา ไพโรจน์ พิภพเอกสิทธิ์	121
S0188	ปัจจัยส่วนประสมการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการเลือกซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นผ่านแอปพลิเคชันอินสตาแกรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือวิทยาเขตปราจีนบุรี	ณัฐรุจา ปราณีชาติ วัชรภรณ์ สุวรรณ อรอนงค์ ผลโพธิ์ ไพโรจน์ พิภพเอกสิทธิ์	133
S0189	วิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์กรกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทย	พิทักษ์ชน ไชติกมลพงศ์ อนันต์ ธรรมชาลย์ ชัชวูฒิ จันมา	144
S0190	ปัจจัยการผลิตที่ส่งผลต่อความสามารถในการผลิตของอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย	ฐานิตย์ จันทวิเศษ सानิต ศิริวิศิษฐ์ เกียรติชัย วีระญาณนนท์	154

สารบัญ

		หน้า
S0191	พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่	167
	พรพรรณ ศรีศศลักษณ์ อนันต์ ธรรมชาลัย	
S0192	การเพิ่มผลผลิตจากปัจจัยการผลิตรวมของภาค การเกษตร โดยประยุกต์ใช้แผ่นคะแนนคุณภาพ และการบริหารความเสี่ยง	177
	ชฎานิศวร์ มาไพศาลสิน	
S0193	ปรับตัวตามวิถีชีวิตใหม่ 2021	187
	สุนันท์ ตระกูลโชคเสถียร	
S0194	การจัดการภาวะวิกฤตโควิด-19 ของโรงพยาบาลเอกชน ในประเทศไทย	192
	สมฤดี ธรรมสุริตี	
S0195	กระบวนการสื่อสารเพื่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว ในประเทศไทย	203
	อาทิตันท์ แก้วประจันต์ ณัฐปคัลภ์ อัครภูริณาคินทร์	
S0196	การบริหารจัดการธุรกิจร้านอาหารในประเทศไทยใน สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19	212
	กวรรณิการ์ ชินประสิทธิ์ชัย อนันต์ ธรรมชาลัย	
S0197	การตัดสินใจเลือกใช้บริการผู้ใช้สิทธิประกันสังคม ของโรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ กรมแพทย์ทหารเรือ	222
	เกรียงไกร กลิ่นทอง อนันต์ ธรรมชาลัย	
S0199	แนวทางการบริหารงานด้วยศาสตร์การสอนงาน และการเป็นที่เลี้ยง	234
	ธนิตรา คฤหาณิช อนันต์ ธรรมชาลัย	
S0200	สถานการณ์สังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย และความต้องการด้านการแพทย์	246
	ธนกฤต จินตวร ชัยวุฒิ จันมา	
S0201	การศึกษากลยุทธ์ด้านการตลาดเพื่อเพิ่มจำนวนการใช้ บริการฝากเงินกับธนาคารออมสินผ่านตู้เติมเงินออนไลน์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	256
	กวรรณิการ์ นุ่ออน ลัดดาวลัย เลขมาศ	
S0202	ผลกระทบโควิด-19 ต่อเศรษฐกิจประเทศไทย	267
	ZHUWANYING	
S0203	คุณลักษณะของนักบัญชีในยุควิถีชีวิตใหม่	281
	เกสร คงสำเภา ศิริวรรณ ห่วงเจริญ	
S0204	กลยุทธ์ของนักบัญชีนิติเวชและอาชญากรรมทางไซเบอร์	290
	ณัฐธยาน์ อธิรัฐจิรัชัย อัณณพา สายทอง	

สารบัญ

		หน้า
S0205	ปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการสำหรับโรงแรม ในจังหวัดปทุมธานี	302
	รัตตา พัฒน์แก้ว	
	วัลลภ มากโฉม	
	พิรุณ แสงเทียน	
	พัชรินทร์ ไชยบุญเรือง	
	ณัชพร สายเพชร	

S0180: แนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา**GUIDELINE FOR DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL EXPERIENCES TRAINING IN ACCOUNTING DEPARTMENT, FACULTY OF MANAGEMENT SCIENCES, YALA RAJABHAT UNIVERSITY**

อับดุลเราะห์มาน สาและ¹ มีนา ระเด่นอาหมัด² สุกฤษดา พุ่มแก้ว³ พยอม ตอบประโคน⁴

^{1, 2, 3, 4} นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและปัญหาของสำนักงานบัญชีในการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษาศักยภาพของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตและสำนักงานบัญชีที่รับนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และหาแนวทางในการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของหลักสูตรบัญชีบัณฑิต กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย บุคลากรของสำนักงานบัญชีและนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสำหรับบุคลากรในสำนักงานบัญชีและแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยคะแนนที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามมาหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ทั้งบุคลากรในสำนักงานบัญชีและนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตมีความเห็นเหมือนกัน คือ ควรพิจารณาและปรับปรุงกระบวนการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รูปแบบการจัดส่งนักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การพัฒนาให้นักศึกษามีคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อการเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การส่งเสริมความรู้ความสามารถให้กับนักศึกษาทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตลอดจนทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คำสำคัญ: การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต

Abstract

This research aimed to study the problem of Professional Experiences Training in accounting department in parts of internship students and accounting officers and to study potential of internship students and accounting officers about Professional Experiences Training. The participants were internship students and accounting officers. These quantitative data used questionnaires. The data were analyzed by descriptive statistic.

The finding revealed that internship students and accounting officers have the same opinion that an Accounting Department, Faculty of Management Sciences, Yala Rajabhat University should adjust the process of Professional Experiences Training such as preparation, deliver the internship students, develop the internship students more qualified and enhanced knowledge in morality, accounting knowledge, cognitive skills relationship skills and responsibility, analysis , communication and information technology skill.

Keywords: Professional Experiences Training, Development of professional experience training, Development of the Bachelor of Accounting Program

บทนำ

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้เป็นผู้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถในการประกอบอาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา. 2562) ซึ่งภารกิจดังกล่าวจะสำเร็จลุล่วงได้ ก็ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อม ระบบการทำงาน การปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยสถาบันการศึกษาจะต้องจัดเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้เพียงพอที่จะประกอบอาชีพตามสาขาวิชานั้น ๆ กระบวนการจัดการศึกษาจะต้องสามารถสร้างดุลยภาพระหว่างองค์ความรู้ ทักษะปฏิบัติและคุณธรรม ซึ่งในปัจจุบันการจัดการศึกษาโดยให้ความรู้ทางด้านทฤษฎีอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอที่จะทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงได้ การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการจากสถานการณ์จริงโดยการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มุ่งให้แนวคิดและแนวทางปฏิบัติแก่นักศึกษา จะทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จริงและสามารถพัฒนาความสามารถได้ดียิ่งขึ้น การฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงมีความสำคัญต่อการบูรณาการด้านต่าง ๆ ให้เป็นหนึ่งเดียวและมีความประสานกลมกลืนเสริมสร้างคุณลักษณะของผลผลิตทางการศึกษาที่พึงประสงค์ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่กระทำร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการเพื่อให้นักศึกษาได้ความรู้ ทักษะและเจตคติที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพ เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สัมผัสกับการปฏิบัติงานตามศาสตร์ ฝึกการใช้อุปกรณ์สำนักงานที่ทันสมัยและบรรยากาศการทำงานที่ต้องแข่งขันในการรักษาคุณภาพและมาตรฐานของงาน รวมทั้งการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วจะได้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมและก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต จัดอยู่ในกลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพหมวดวิชาเฉพาะ จำนวน 9 หน่วยกิต ซึ่งต้องสอบผ่านวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพก่อน จึงสามารถลงทะเบียนเรียนวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ ทั้งนี้หลักสูตรบัญชีบัณฑิตได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนามไว้ ดังนี้ 1) มีทักษะในการปฏิบัติงานจากสถานประกอบการ ตลอดจนมีความเข้าใจในหลักการ ความจำเป็นในการเรียนรู้ทฤษฎีมากยิ่งขึ้น 2) บูรณาการความรู้ที่เรียนมาเพื่อนำไปแก้ปัญหาในสถานประกอบการโดยใช้ศาสตร์การบริหารธุรกิจและการบัญชีเป็นเครื่องมือได้อย่างเหมาะสม 3) มีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับ

ผู้อื่นได้ดี 4) มีระเบียบวินัย ตรงเวลา และเข้าใจวัฒนธรรมขององค์กร ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานประกอบการได้ และ 5) มีความกล้าในการแสดงออกและนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ในงานได้

ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะสำรวจปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทั้งในด้านของนักศึกษาและสถานประกอบการ รวมทั้งการประเมินศักยภาพของนักศึกษาที่มีความเหมาะสมกับสถานประกอบการเพื่อหาข้อบกพร่องที่แท้จริงและเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อให้ให้คำแนะนำช่วยเหลือนักศึกษา ตลอดจนประเมินศักยภาพของนักศึกษาที่ชัดเจน จะทำให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการปรับปรุงหลักสูตรบัณฑิตในการผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาปัญหาของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและสำนักงานบัญชีในการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
2. ศึกษาศักยภาพของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต และสำนักงานบัญชีที่รับนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
3. หาแนวทางในการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของหลักสูตรบัญชีบัณฑิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีฐานข้อมูลสำนักงานบัญชีเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกงานของนักศึกษา
2. นำเสนอการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของหลักสูตรบัญชีบัณฑิต
3. เป็นแนวทางการคัดเลือกนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตเข้าฝึกในสำนักงานบัญชีที่มีความเหมาะสมกับระดับศักยภาพของตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา” ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ ดังนี้

นักศึกษา	
ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	ศักยภาพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
<ul style="list-style-type: none"> - ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ - ด้านภาระงานที่ได้รับมอบหมาย - ด้านสิ่งแวดล้อมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ - ด้านผู้สอนงาน - ด้านสถานศึกษา - ด้านสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านคุณธรรม จริยธรรม - ด้านความรู้ - ด้านทักษะทางปัญญา - ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ - ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักงานบัญชี	
ปัญหาในการรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	ศักยภาพศักยภาพของสำนักงานบัญชีที่เป็นเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
<ul style="list-style-type: none"> - ด้านการดำเนินการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ - ด้านรูปแบบการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ - ด้านคุณสมบัติของนักศึกษาที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ - ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพของนักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะงานที่มอบหมาย - จำนวนบุคลากรที่สามารถเป็นผู้ควบคุมนักศึกษา - รูปแบบการให้บริการของสำนักงานบัญชี - จำนวนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สำนักงานบัญชีสามารถรับได้ - นโยบายรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเข้าทำงาน - การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก - สวัสดิการสำหรับนักศึกษา

แนวทางการ พัฒนา การฝึก ประสบการณ์ วิชาชีพ หลักสูตรบัญชี บัณฑิต คณะ วิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา
--

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ดำเนินการสำรวจในพื้นที่ที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 6 จังหวัด คือ ยะลา บัตตานี นราธิวาส สงขลา สุราษฎร์ธานี และกรุงเทพมหานคร
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ระยะเวลาในการวิจัยตลอดปีงบประมาณ 2562
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คือ ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย 1) ปัญหาของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ 2) ปัญหาของสำนักงานบัญชีในการรับนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ส่วนที่ 2 คือ ศักยภาพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย 1) ศักยภาพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต

และ 2) ศักยภาพของสำนักงานบัญชีที่เป็นเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำแนกตามชนิดของงานที่มอบหมายให้นักศึกษารับผิดชอบ และส่วนที่ 3 คือ แนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย 1) แนวทางการแก้ไขปัญหาของนักศึกษาและสำนักงานบัญชีในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ 2) แนวทางการคัดเลือกนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสำนักงานบัญชีที่มีความเหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเพื่อรวบรวมฐานข้อมูลของสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในแต่ละจังหวัด ศึกษาปัญหาของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและของสำนักงานบัญชีในการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษาศักยภาพของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตและสำนักงานบัญชีที่รับนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และศึกษาแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของหลักสูตรบัญชีบัณฑิต

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการบัญชีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ทั้งหมด จำนวน 88 คน และสำนักงานบัญชีที่รับนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งหมด จำนวน 31 แห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการรวบรวมแบบสอบถามเพื่อสรุปผลของฐานข้อมูลของสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ปัญหาของสำนักงานบัญชีในการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ศักยภาพของสำนักงานบัญชีที่รับนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ปัญหาของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ศักยภาพของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของหลักสูตรบัญชีบัณฑิต โดยสถิติที่ใช้ คือ การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย

1. ปัญหาของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า

1.1 ปัจจัยด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่มีมากที่สุด คือ ความรู้พื้นฐานด้านเอกสารทางการบัญชี ($\bar{X} = 3.05$)

1.2 ปัจจัยด้านภาระงานที่ได้รับมอบหมายโดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาที่มีมากที่สุด คือ ภาระงานที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป ($\bar{X} = 2.77$)

1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยรวมมีปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดและระดับน้อย โดยปัญหาที่มีมากที่สุด คือ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 2.59$)

1.4 ปัจจัยด้านผู้สอนงาน โดยรวมมีปัญหาในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยปัญหาที่มีมากที่สุด คือ ผู้สอนงานไม่มีทักษะในการสอนงาน ($\bar{X} = 1.70$)

1.5 ปัจจัยด้านสถานศึกษา โดยรวมมีปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยปัญหาที่มีมากที่สุด คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสถานศึกษาค่อนข้างน้อย ($\bar{X} = 2.33$)

1.6 ปัจจัยด้านสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยรวมมีปัญหาในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด โดยปัญหาที่มีมากที่สุด คือ สถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่มีความพร้อมในการรับนักศึกษา ($\bar{X} = 1.81$)

2. ปัญหาของสำนักงานบัญชีในการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า

2.1 ปัจจัยด้านการดำเนินการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยรวมมีปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย คือ สำนักงานบัญชีไม่สามารถประสานงานกับสถานศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 2.35$)

2.2 ปัจจัยด้านรูปแบบการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยรวมมีปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ จำนวนนักศึกษาที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพแต่ละครั้งไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 1.45$)

2.3 ปัจจัยด้านคุณสมบัติของนักศึกษาที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยรวมมีปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย คือ นักศึกษาไม่มีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.00$) รองลงมาคือ นักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{X} = 1.97$) นักศึกษาขาดความเคร่งครัดต่อกฎระเบียบของสำนักงานบัญชี ($\bar{X} = 1.58$) และนักศึกษาขาดความอดทนในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 1.55$) ตามลำดับ

2.4 ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพของนักศึกษา โดยรวมมีปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ นักศึกษาไม่สามารถวิเคราะห์และวางแผนการปฏิบัติงานได้ ($\bar{X} = 2.55$) และปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ นักศึกษาไม่สามารถสื่อสารด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษรได้ ($\bar{X} = 1.48$)

ประเด็นที่ 2 ศักยภาพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย

1. ศักยภาพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต พบว่า

1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมมีศักยภาพในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ศักยภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยศักยภาพที่มีมากที่สุด คือ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 4.45$)

1.2 ด้านความรู้ โดยรวมมีศักยภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ศักยภาพอยู่ในระดับมาก โดยศักยภาพที่มีมากที่สุด คือ ประสิทธิภาพในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนปัจจัยด้านทักษะทางปัญญา โดยรวมมีศักยภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ศักยภาพอยู่ในระดับมาก โดยศักยภาพที่มีมากที่สุด คือ มีความสามารถในการจำแนกและระบุปัญหา ($\bar{X} = 3.88$)

1.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยรวมมีศักยภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ศักยภาพอยู่ในระดับมาก โดยศักยภาพที่มีมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.48$)

1.4 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมมีศักยภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ศักยภาพอยู่ในระดับมาก โดยศักยภาพที่มีมากที่สุด คือ ทักษะด้านการสื่อสารถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.16$)

2. ศักยภาพของสำนักงานบัญชีที่เป็นเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำแนกตามชนิดของงานที่มอบหมายให้นักศึกษารับผิดชอบ พบว่า

2.1 ลักษณะงานที่มอบหมาย พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาได้เรียนรู้การจัดทำบัญชีและงบการเงิน และการนำส่งประกันสังคม คิดเป็นร้อยละ 71.42 สถานประกอบการในจังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่ลักษณะงานที่ได้เรียนรู้ คือ การจัดทำบัญชีและงบการเงินและการนำส่งประกันสังคม คิดเป็นร้อยละ 83.33 สถานประกอบการในจังหวัดนราธิวาส ส่วนใหญ่ลักษณะงานที่ได้เรียนรู้ คือ การจัดทำบัญชีและงบการเงิน การจัดทำภาษียื่นสรรพากร และการนำส่งประกันสังคม คิดเป็นร้อยละ 100.00 สถานประกอบการในจังหวัดอื่น ๆ ส่วนใหญ่ลักษณะงานที่ได้เรียนรู้ คือ การจัดทำภาษียื่นสรรพากร การนำส่งประกันสังคม และการตรวจสอบบัญชี คิดเป็นร้อยละ 50.00

2.2 จำนวนบุคลากรที่สามารถเป็นผู้ควบคุมนักศึกษา พบว่า สถานประกอบการในจังหวัดยะลา และปัตตานี ส่วนใหญ่มีจำนวนบุคลากรที่สามารถเป็นผู้ควบคุมนักศึกษา 1-5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนจังหวัดนราธิวาส มีจำนวนบุคลากรสามารถเป็นผู้ควบคุมนักศึกษา 6-10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 จังหวัดสงขลา มีจำนวนบุคลากรสามารถเป็นผู้ควบคุมนักศึกษา 1-5 คน คิดเป็นร้อยละ 82.35 และจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดสุราษฎร์ธานี และกรุงเทพมหานคร มีจำนวนบุคลากรสามารถเป็นผู้ควบคุมนักศึกษา 1-5 คน และมากกว่า 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

2.3 รูปแบบการให้บริการของสำนักงานบัญชี พบว่า สถานประกอบการในจังหวัดยะลา ส่วนใหญ่ให้บริการการจัดทำบัญชีและงบการเงิน การจัดทำภาษียื่นสรรพากรปรึกษาทางบัญชีและภาษีอากร และการจดทะเบียนบริษัท/ห้างหุ้นส่วน คิดเป็นร้อยละ 100 สถานประกอบการในจังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่ให้บริการการจัดทำบัญชีและงบการเงิน การนำส่งประกันสังคม ปรึกษาทางบัญชีและภาษีอากร และการจดทะเบียนบริษัท/ห้างหุ้นส่วน คิดเป็นร้อยละ 71.43 สถานประกอบการในจังหวัดนราธิวาส ส่วนใหญ่ให้บริการการจัดทำบัญชีและงบการเงิน การจัดทำภาษียื่นสรรพากร การนำส่งประกันสังคม ปรึกษาทางบัญชีและภาษีอากร การจดทะเบียนบริษัท/ห้างหุ้นส่วน และการวางระบบบัญชี คิดเป็นร้อยละ 100 สถานประกอบการในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ให้บริการการจัดทำภาษียื่นสรรพากร และการนำส่งประกันสังคม คิดเป็นร้อยละ 94.11 สถานประกอบการในจังหวัดอื่น ๆ ส่วนใหญ่ให้บริการการจัดทำบัญชีและงบการเงิน การจัดทำภาษียื่นสรรพากร การนำส่งประกันสังคม ปรึกษาทางบัญชีและภาษีอากร และการจดทะเบียนบริษัท/ห้างหุ้นส่วน คิดเป็นร้อยละ 100

2.4 จำนวนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สำนักงานบัญชีสามารถรับได้ พบว่า สถานประกอบการในจังหวัดยะลาสามารถรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 สถานประกอบการในจังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่สามารถรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 สถานประกอบการในจังหวัดนราธิวาสสามารถรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สถานประกอบการในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่สามารถรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 58.83 สถานประกอบการในจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่สามารถรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ 3-4 คน และมากกว่า 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

2.5 โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี พบว่า สถานประกอบการในจังหวัดยะลา สงขลา สถานประกอบการในจังหวัดอื่น ๆ ส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ได้แก่ โปรแกรม Express ส่วนสถานประกอบการในจังหวัดปัตตานี ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ส่วนใหญ่ คือ Easy Acc และสถานประกอบการในจังหวัดนราธิวาส ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ส่วนใหญ่ คือ โปรแกรม Accellent

2.6 สวัสดิการสำหรับนักศึกษา พบว่า สถานประกอบการในจังหวัดยะลาส่วนใหญ่มีสวัสดิการประเภทอื่น ๆ และไม่มีสวัสดิการสำหรับนักศึกษาในจำนวนเท่ากัน ส่วนสถานประกอบการในจังหวัดปัตตานีและสงขลา ส่วนใหญ่ไม่มีสวัสดิการสำหรับนักศึกษา สถานประกอบการในจังหวัดนราธิวาสและจังหวัดอื่น ๆ ส่วนใหญ่มีสวัสดิการสำหรับนักศึกษาเป็นเบี้ยเลี้ยง

2.7 นโยบายรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเข้าทำงาน พบว่า สถานประกอบการในจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และจังหวัดอื่น ๆ ส่วนใหญ่มีนโยบายรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเข้าทำงานหรือแนะนำแหล่งงานให้กับนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 100 สถานประกอบการในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่มีนโยบายรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเข้าทำงานหรือแนะนำแหล่งงานให้กับนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.59

ประเด็นที่ 3 แนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย

1. แนวทางในการแก้ไขปัญหาของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า นักศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในด้านต่าง ๆ ที่มีความถี่สูงสุดหรือที่มีความถี่สูงสุดสามลำดับแรก ดังนี้

1.1 ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือ ควรเรียนโปรแกรม express เตรียมความรู้เกี่ยวกับ Microsoft Office เช่น excel เนื่องจากมีความจำเป็นต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างมาก และควรศึกษาโปรแกรมต่าง ๆ ที่สำนักงานบัญชีใช้ ตามลำดับ

1.2 ด้านภาระงานที่ได้รับมอบหมาย คือ ทำความเข้าใจกับงานที่ได้รับมอบหมายและสอบถามในข้อสงสัย ควรจัดบันทึกเพื่อไม่ให้งานผิดพลาดได้ และขยันและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ตามลำดับ

1.3 ด้านสิ่งแวดล้อมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือ ไม่สนทนาภาษามลายู ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีความถี่เท่ากัน เช่น การวางตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม การเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ ควรเป็นสำนักงานที่ไปมาสะดวก และมีความปลอดภัย ควรวางตัวให้เข้ากับทุกคน ปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้ได้และการเข้าสังคมต้องมีความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

1.4 ด้านผู้สอนงาน คือ ควรสอบถามผู้สอนในเรื่องที่ไม่เข้าใจและทำความเข้าใจงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดมอบหมายงานให้ชัดเจนและละเอียด และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนงาน ตามลำดับ

1.5 ด้านสถานศึกษา คือ ควรเตรียมความพร้อมด้านการใช้โปรแกรม express สามารถสอบถามอาจารย์ประจำสาขา และเตรียมความพร้อมเรื่องโปรแกรมต่าง ๆ และความรู้ในด้านภาษีและแยกระยะเวลาทำโครงการและการฝึกงานแยกต่างหากในกรณีที่เท่ากัน

1.6 ด้านสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือ ควรเพิ่มอุปกรณ์สำนักงาน และขอคำแนะนำจากรุ่นพี่เกี่ยวกับรายละเอียดสำนักงานบัญชี อาจารย์แนะนำสถานที่ฝึกงานแก่นักศึกษา และพี่เลี้ยงควรเป็นผู้ประเมินนักศึกษาโดยตรง เพราะสำนักงานบัญชีให้ผู้จัดการเป็นผู้ประเมิน ในกรณีที่เท่ากัน

2. แนวทางในการแก้ไขปัญหาของสำนักงานบัญชีในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า

2.1 ความคิดเห็นส่วนใหญ่เกี่ยวกับผู้ติดต่อสำนักงานบัญชีเพื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ควรเป็นนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 80.65 รองลงมาคือ สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 19.35

2.2 ระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ควรมีระยะเวลา 4 เดือน คิดเป็นร้อยละ 90.32 รองลงมา คือ 3 เดือน คิดเป็นร้อยละ 6.45 และ 2 เดือน คิดเป็นร้อยละ 3.23 ตามลำดับ

2.3 จำนวนครั้งที่อาจารย์ควรไปทำการนิเทศ คือ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 61.29 รองลงมาคือ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.48 และ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.23 ตามลำดับ

2.4 ความสามารถของนักศึกษาที่จะเข้ามาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงาน พบว่า ควรต้องมีความชำนาญด้านสาขาบัญชี คิดเป็นร้อยละ 96.77 รองลงมาคือ ต้องมีความรู้หลากหลายสาขา คิดเป็นร้อยละ 22.58 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 12.90 ตามลำดับ

2.5 ความรู้พื้นฐานที่สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากที่สุด คือ โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี รองลงมาคือ ภาษีอากรบัญชีขั้นต้น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Word, Excel) เอกสารทางการบัญชี พิมพ์ดีด บัญชีขั้นกลางบัญชีขั้นสูง และบัญชีต้นทุน ตามลำดับ

2.6 สำนักงานบัญชีมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย

2.6.1 ด้านการจัดและดำเนินการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมการใช้โปรแกรมบัญชีและเครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนออกฝึก เมื่อนักศึกษาเข้ามาติดต่อเพื่อเข้าฝึกงานและสำนักงานบัญชีตอบตกลงแล้ว หากนักศึกษาขอยกเลิกควรรีบแจ้งให้สำนักงานบัญชีทราบโดยเร็ว เพื่อไม่เป็นการเสียโอกาสของนักศึกษาสถาบันอื่นที่จะขอติดต่อเข้ามาฝึกงาน อยากให้สถานศึกษาแบ่งระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานให้ทั่วถึงมากกว่านี้

2.6.2 ด้านรูปแบบการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ควรให้สถานประกอบการได้พบกับนักศึกษาก่อนฝึกงานเพื่ออธิบายรายละเอียดการฝึกงาน ควรมีการจัดอบรมก่อนที่นักศึกษาจะออกฝึกงาน ควรมาติดต่อที่สำนักงานโดยตรง เมื่อนักศึกษาตกลงจะเข้ามาฝึกงานแล้ว ขอให้คำแนะนำและเอกสารแนะนำตัว เพื่อให้ทางสำนักงานได้ทำความรู้จักเบื้องต้น อยากให้สถานศึกษาคำนวณสถานที่ฝึกงานว่ามีเพียงพอหรือไม่ ช่วงเวลาการฝึกที่ต้องการ ช่วงเดือน มีนาคม-พฤษภาคม สามารถรับนักศึกษาฝึกงานในแต่ละครั้งได้ 1-2 คน

2.6.3 ด้านคุณสมบัติของนักศึกษาที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า นักศึกษาควรมีความรู้ด้านบัญชี ภาษีอากร และการใช้โปรแกรมบัญชี มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ความตรงต่อเวลา สะอาด เรียบร้อย ทั้งร่างกาย เสื้อผ้า รองเท้า สุภาพอ่อนน้อม รู้กาลเทศะ ยิ้มแย้มแจ่มใส ซื่อสัตย์ ไว้วางใจได้ เฉลียวฉลาด มีไหวพริบ กล้าตัดสินใจ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ กระตือรือร้นในการทำงาน และมีน้ำใจ

2.6.4 ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพของนักศึกษา พบว่า ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าร่วมอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการเพื่อเพิ่มพูนความรู้อย่างสม่ำเสมอ ควรฝึกการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ควรกำหนดผลการเรียนโดยเฉพาะวิชาด้านบัญชีต้องมีผลการเรียนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.70 ขึ้นไป นักศึกษาคควรมีการศึกษาข้อมูลหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานกรมสรรพากร เพื่อเพิ่มศักยภาพความรู้ให้มากยิ่งขึ้น เพิ่มเติมด้านคอมพิวเตอร์ (Word, Excel) ควรเน้นให้นักศึกษาดูเอกสารประกอบการลงบัญชีให้เป็น สามารถแยกแยะเอกสารได้ นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่เรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ควรเตรียมความพร้อมด้านภาษาอากร เอกสารทางการบัญชี อยากให้นักศึกษามีความรู้มากกว่านี้ ควรเน้นด้านบัญชีขั้นต้น และนักศึกษาต้องมีความแม่นยำในการแยกเอกสารบันทึกบัญชีได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการศึกษา

ผลการการศึกษา สรุปได้ดังนี้

ปัญหาของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ระดับปัญหามากที่สุด คือ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และด้านภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนระดับปัญหาที่น้อยที่สุด คือ ด้านผู้สอนงานและด้านสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ส่วนปัญหาของสำนักงานบัญชีในการรับนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยปัญหาในด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพของนักศึกษามีระดับปัญหามากที่สุด ส่วนปัญหาด้านคุณสมบัติของนักศึกษาที่เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีระดับปัญหาน้อยที่สุด

ด้านศักยภาพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต พบว่า ศักยภาพสูงที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และระดับศักยภาพน้อยที่สุด คือ ทักษะทางปัญญา ส่วนศักยภาพของสำนักงานบัญชีพบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนบุคลากร มากกว่า 10 คน มีรูปแบบการให้บริการครบทุกด้าน มีจำนวนลูกค้ามากกว่า 250 ราย สามารถรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ จำนวน 3-4 คน มีเครื่องใช้สำนักงานครบทุกประเภทเครื่องใช้สำนักงาน ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Express ในการจัดทำบัญชี ไม่มีสวัสดิการสำหรับนักศึกษา และมีนโยบายรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเข้าทำงานหรือแนะนำแหล่งงานให้กับนักศึกษา และคุณสมบัติของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิตที่เหมาะสมกับตลาดแรงงานในปัจจุบัน มากที่สุด คือ มีความรอบในศาสตร์ทางการบัญชี ทักษะทางวิชาชีพและศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต พบว่า หลักสูตรบัญชีบัณฑิต ควรพิจารณาและปรับปรุงกระบวนการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รูปแบบการจัดส่งนักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การพัฒนาให้นักศึกษามีคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อการเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การส่งเสริมความรู้ ความสามารถให้กับนักศึกษาทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ตลอดจนทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

อภิปรายผล

แนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต พบว่า หลักสูตรบัญชีบัณฑิต ควรพิจารณาและปรับปรุงกระบวนการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รูปแบบการจัดส่งนักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การพัฒนาให้นักศึกษามีคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อการเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การส่งเสริมความรู้ความสามารถให้กับนักศึกษาทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตลอดจนทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรรณราย เทียมทัน (2554) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์” พบว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับลักษณะของวิชาชีพของแต่ละสาขา ได้แก่ รูปแบบการเรียนสลับทำงานสหกิจศึกษา การฝึกหลังเรียนทฤษฎีครบแล้ว สำหรับปัญหาที่พบ ได้แก่ ไม่มีค่าตอบแทนในขณะที่ฝึก นักศึกษาขาดทักษะในการทำงาน และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม รวมทั้งไม่สามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมองค์กรได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์
 - 1.1 ควรนำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามมาปรับปรุงกระบวนการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของหลักสูตร
 - 1.2 ส่งเสริมให้มีการลงนามความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
 - 1.3 ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้กับนักศึกษา ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป
 - 2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักศึกษา
 - 2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อจำแนกสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เหมาะสมต่อระดับศักยภาพของนักศึกษาแต่ละกลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. (2562, 1 พฤษภาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก. พรรณราย เทียมทัน; และ อนุวัติ คุณแก้ว. (2554). การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. **ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร**. 13(1).